

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

FIDESZ – Magyar Polgári Szövetség

Dr. Gyimesi Endre

Országgyűlési Képviselő

8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 8.

Telefon/fax: 92/511-135, 92/511-136

Országgyűlési Hivatala

Dr. Szili Katalin

Országgyűlés Elnöke részére

Dokumentumszám: X/9297

Érkezett: **2009 MARE 27.**

írásbeli kérdés

Helyben

„Tervezi-e a szaktárca, vagy a kormányzat a környezetvédelmi termékdíjak felülvizsgálatát” címmel a Házzsabály 91.§ alapján kérdést nyújtok be Szabó Imre Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter Úrhoz. A választ írásban kérem.

Tisztelt Miniszter Úr!

A környezetvédelmi termékdíjat 1995 január 1-én vezették be. Termékdíj köteles termék: a csomagolóeszköz. Kötelezett: csomagolóanyag gyártója. Mértéke: 10 Ft/kg.

2003. január 01-jén a törvény módosításra került és nem a csomagolóeszköz, hanem a csomagolás, mint tevékenység lett a termékdíj fizetésre kötelezett. Így a termékdíj fizetési kötelezettség akkor keletkezik mikor valaki a termékét, árúját a csomagolóeszközbe becsomagolja. Mértéke 25,50 Ft/kg.

A változás következtében a pár száz műanyag csomagolóanyag gyártó, vagy importáló cég helyett, az összes olyan vállalkozás lett a kötelezett, aki valamit gyárt, illetve az összes kiskereskedelmi egység, aki valamit értékesít és így csomagol, tehát 100.000-es nagyságrendűre bővült a kötelezettek köre. A csomagolóanyagok egy része, ami kiskereskedelmi értékesítés során felkerült a boltok polcaira (hűtőtasak, szemeteszsák) kikerült a fizetési kötelezettség alól mivel a bolt polcain ez áru. Csomagolás akkor lesz belőle, ha a vásárló megveszi, hazaviszi és beleteszi a gyerek uzsonnáját, vagy a szemetet.

2005 január 01-én a csomagolás után továbbra is kg alapú díjtételt kellett fizetni, ami 36,00 Ft/kg. Megalkották a kereskedelmi csomagolás fogalmát, amely alapján az egyes italcsomagolások (elsődleges csomagolása) és a műanyag (bevásárló-reklám) táskákra az eddigi tömeg alap helyett azok darabszáma után keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. Reklámtáskára a „H” díjtétel vonatkozik, aminek a mértéke az úrtartalmától függ. 0-3 l-ig 3,00 Ft/db, 3,01 l.-20 l-ig 10,00 Ft/db és 20 l felett 25,00 Ft/db.

Ez már önmagában is kérdést vet fel, mivel a táska súlya alapján sokkal logikusabb lenne a szabályozás. Az, hogy a környezetet mennyire szennyezi, jobban függ a táska súlyától, mint térfogatától. Egy 15 l úrtartalmú táska anyagvastagságtól függően lehet 0,005 kg/db és lehet akár 0,030 kg/db is.

Természetesen lehet különféle jogcímenek mentességet szerezni. Reklámtáska esetén 85%-os mentesség szerezhető, ha a felhasználó csatlakozik valamelyik hasznosítást koordináló szervezethez és nekik hasznosítási díjat fizet. Ez tudomásom szerint 16,80 Ft/kg. Így a reklámtáskára vonatkozó díjtételt le lehetett faragni 0,60 ; 2,00 és 5,00 Ft/db-ra + hasznosítási díj.

Sajnos az, hogy mit értünk reklámtáskának, azt a törvény nem határozta meg pontosan, illetve ment a találgatás mikor nem kell fizetni. Ha ingyen adják? Ha pénzért? Ha az eladó csomagolja

bele? Ha a vevő teszi bele? Az Apeh álláspontja szerint mindegy, hogy ingyen, vagy pénzért, mindegy, hogy ki rakja bele az árut, kereskedelmi termékdíjat kell utána fizetni, mert abból a célból kerül a vásárlóhoz, hogy az általa vásárolt árut beletegyék, tehát csomagolás.

2008. január 01-jén az egész termékdíjas rendszer átkerült az Apeh-től a VPOP-hoz és a boltokba használt összes műanyag tasak, táska és zsák darabáras termékdíj hatálya alá esett.

A csomagolás fogalmát a 94/2002.(V.5.) Korm. rendelet 2§-a értelmezi, amely alapján a péksüteményes tasak, egy elsődleges csomagolás (hiszen azért van rá szükség, hogy megóvja a benne levő árut és az áruval közvetlenül érintkezik.). A reklámtáska, egy gyűjtő (másodlagos) csomagolás, vagy akár szállítási csomagolásnak is nevezhető, amire csak azért van szükség, hogy a vásárlónak kényelmesebb legyen. (Ne 12 tételt kelljen a kezébe fogni, hanem csak egyet, amibe belepakol.) Tehát fogalmazhatunk úgy is, hogy a boltba a tasak szükséges, fontos, és kötelező, a reklámtáska pedig egy plusz szolgáltatás. 2008-ig a plusz szolgáltatás ára a termékdíj, 2008-tól pedig azt is, hogy a darabárus termékhez térítésmentesen kötelező csomagolóanyagot biztosítani a kereskedőnek.

A fizetési kötelezettség változását a rendelkezéseimre álló adatok szerint az alábbi táblázat tartalmazza:

Méret	Tasak nettó ára	Termékdíj alapon 2007-ig	kg. Termékdíj db. alapon 2008-ban	Hasznosítási szerződéssel 2008-ban
200 x 300 x 0,012 mm. tasak	0,90 Ft/db	0,05 Ft/db	3,00 Ft/db	0,63 Ft/db
300 x 400 x 0,012 mm. tasak	1,80 Ft/db	0,10 Ft/db	10,00 Ft/db	2,06 Ft/db

Látható, hogy ezzel az első esetben 6000% –os adóemelés történt. Ezt hasznosítást koordináló szervezethez történő csatlakozással le lehetett csökkenteni kb. 1200% –ra.

A második esetben 10000%-os lett az adóemelés, ami lecsökkenthető 2000%-ra. Ez egyértelműen érzékenyen érintette az összes élelmiszerboltot, zöldségest. Különösen a kisvállalkozásokat.

El lehetne érni persze teljes mentességet is. 85%-os mentesség kapható valamelyik hasznosítást koordináló szervezethez, történő csatlakozás esetén, illetve a maradék %-ra is kapható mentesség abban az esetben, ha az összes beszerzett reklámtáskák mennyiségének meghatározott %-a környezetbarát védjeggyel ellátott reklámtáska volt. A mentességi engedély igazgatási díja tudomásom szerint 150.000 Ft + Áfa, illetve a védjegy használati díj min. 30.000 Ft/negyedév körül alakult. Ezen összegszerűség mindenképpen elgondolkoztató, amennyiben a kis és közép vállalkozókról van szó.

Változott az egész rendszer adminisztrációja, a következő feladatokkal kellett minden kötelezettnek megküzdeni:

1. Váamazonosító szám (VPID) igénylése a VPOP-tól
2. GLN szám igénylése a GS1 Magyarország Kht.-től (4000Ft+ Áfa/2 év)
3. A bev. keretprogram letöltése, amivel a bejelentkezést meg lehet tenni
4. Kormányzati portál regisztráció (elektronikus beálláshoz)
5. EÜC regisztráció (VPOP -nál történő elektronikus ügyintézéshez szükséges tevékenység)
6. Bejelentés a vámhatósághoz a termékdíj köteles tevékenységről
7. Képviselő bejelentése (amennyiben a kötelezett képviselő útján jár el)
8. Bevallás a vámhatóságokhoz (KT08 nyomtatványon negyedévente)

Kommunikáció hiányában, illetve a szabályozás bonyolultsága miatt csak az év második felében kezdett el terjedni a vállalkozók között, hogy ilyen kötelezettségük lett, illetve a jogszabály betartása és nyomon követése sem volt egyszerű. **Mennyiben elvárható az egy kis, vagy középvállalkozótól, hogy a napi minimum 10-14 óra munka után leüljön és böngéssze a közlönyöket.** Mondhatnánk, hogy ez a könyvelők dolga, de a könyvelők sorsa sem egyszerű, teljesen leterheltek a rengeteg folyamatosan bővülő és változó APEH és TB előírások miatt, így Ők se tudnak mindennel azonnal, napra készen foglalkozni. A nyomtatványok bonyolultsága miatt a vállalkozók nagy része nem is tudja kitölteni a bevallásokat, feltéve, hogy egyáltalán akár csak felhasználói szinten, kellőképpen értenek a számítógéphez.

Tudomásom szerint ezeket a megnövekedett terheket, még ha nehezen is, de elfogadták a kereskedők, megpróbáltak olyan csomagolóanyag gyártótól árut beszerezni, aki a termékdíj fizetést számlán átvállalja. Így a gyártónak kifizette a „H” termékdíj 20%-át, illetve a hasznosítási díjat, ekkor a VPOP- nál sem keletkezett semmiféle bejelentési kötelezettsége. Igaz emelkedtek a terhei, de legalább adminisztrációs gondjai nem voltak.

2009. január 01-től az italcsomagolásokat terhelő jogszabályok miatt, (mivel az ital fajtájától is függött a díjfizetés) megszüntették az eddig érvénybe lévő „U” és „k” díjtételt. Helyette bevezették az egységesnek nevezett E_1 (ez lett az „U” helyett), illetve E_2 (ez pedig a „k” helyett) díjtételt. A jogalkotó azonban úgy fogalmazta meg a törvényt, hogy a reklámtáskát is bevonta az E_1 hatálya alá (Eddig a reklámtáskára csak a „H” díjtétel volt a megszüntetett „U” és „k” nem vonatkozott rá). Ez azt jelenti, hogy a tavalyi termékdíjon felül, ez évtől, mérettől függetlenül darabonként + 1,80 Ft/db-ot kell fizetni minden egyes tasak után. Termékdíj: értékesített db. x ($H+E_1$)

A megszüntetett „k” díjtétel helyébe lépő E_2 díjtétel továbbra is az első belföldi forgalmazó, első továbbforgalmazó vevőjére vonatkozik, azonban a törvény 12.§ (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az első belföldi forgalomba hozó, ha kereskedelmi csomagolást kiskereskedelmi értékesítés keretében közvetlenül a fogyasztónak értékesíti az E_2 díjtételt is meg kell fizetnie.

A jogalkotó szándéka feltehetően az volt, ha például egy borászat a saját termékét közvetlenül a fogyasztónak értékesíti, akkor a kimaradt láncszem (az első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője) adója (E_2) ne tűnjön el.

A VPOP jelenlegi álláspontja szerint azonban mivel a boltos (mint a csomagolás első belföldi forgalomba hozója) a péksüteményt közvetlenül a fogyasztónak értékesíti ezért a 12§(6) pontja is vonatkozik rá. Az E_2 egységesen 3,50 Ft/db. Jelenleg ezek szerint a péksüteményes tasak után 3 féle termékdíjat kell fizetni ($H + E_1 + E_2$)

Egy a szabályozással érintett vállalkozás adatai alapján a változások 2006-tól 2009-ig az alábbiak szerint alakultak.

Méret:	Tasak nettó ára:	Termékdíj kg. alapon 2007	Darab alapú 2008		Darab alapú 2009 ($H + E_1 + E_2$)	Hasznosítási szerződéssel 2009 ($H-80\% +$ Hasznosítási díj + $E_1 + E_2$)
			Mentesség nélkül	Haszn. szerződés esetén		
200 x 300 x 0,012 mm. tasak	0,90 Ft/db	0,05 Ft/db	3,00Ft/db	0,63 Ft/db	8,30 Ft/db	5,90 Ft/db
300 x 400 x 0,012 mm. tasak	1,80 Ft/db	0,10 Ft/db	10,00Ft/db	2,06 Ft/db	15,30 Ft/db	7,30 Ft/db

Tehát az idén egy olyan tasakba, amibe belefér 4 db. zsemle, vagy 0,5 kg. cukorborsó 2007 évhez képest 16.600 %-os termékdíj emelkedés történt, (0,05 Ft/db. helyett 8,30 Ft/db.) amit le tud csökkenteni 11800% -ra.

Még a tavalyi évhez képest is az emelkedés 276%-os, ha hasznosítási szerződés nélküli változatot nézzük, ha azonban hasznosítási szerződést köt, akkor a változás 936%. (Az addigi 0,63 Ft/db. helyett fizet 5,90 Ft/db-ot).

A jogszabály ad ugyan mentességet az évi 75.000 db.-os mennyiség alatt használóknak a fizetés alól az „E₁” díjtételnél, illetve az „E₂” alól is, ha nem lépi túl a 75.000 db-os mennyiséget és az üzlethelyisége nem nagyobb 50m²-nél. Azonban a számlán történő átvállalást csak úgy teszi lehetővé a jogszabály, hogy a termékdíj fizetést teljesen át kell vállalni, részben nem lehet. A kereskedő hiába felel meg a fenti kritériumoknak, ha nem akar a kötelezettségekkel foglalkozni, és ezért keres egy olyan szállítót, aki tőle számlán átvállalja a termékdíj fizetést, akkor ki kell fizetni mindhárom díjtételt. Amennyiben a kisebb tasaknál bejelentkezik, (végzi a rengeteg adminisztrációt) és akkor fizet 3,00 Ft/db.-ot, vagy átvállaltatja, és akkor fizet 5,90 Ft/db.-ot.

A nagyobb úrtartalomnál, pedig már mindenféleképp rosszabbul jár, mert ha bejelentkezik, hogy jogosult legyen az E₁ és E₂ alóli mentességre, akkor fizethet a „H” után 10,00 Ft/db.-ot, vagy az átvállaltatás esetén pedig fizet 7,30 Ft/db.-ot. Az is lehetséges, hogy saját maga szerződjön, egy hasznosítást koordináló szervezettel, azonban ez újabb, temérdek adminisztrációs teherrel jár.

Hallhatunk olyan véleményt, hogy ezzel az intézkedéssel a környezetszennyező műanyag csomagolást kívánják visszaszorítani annak érdekében, hogy inkább a környezetbarát papírtasakokat használják a csomagoláshoz, ugyanis a papírtasakra továbbra is kg alapon (16,00 Ft/kg.) kell környezetvédelmi termékdíjat fizetni (igaz, hogy az adminisztráció hasonlóan bonyolult).

Érthető és magánemberként személyesen is tapasztalható, hogy a környezetet sokszor, sok helyen szemet és jó érzést bántó módon szennyezik műanyag tárgyakkal, akár például zacskókkal is. Ez természetesen nem jó, nem helyes, tartózkodni kell tőle és kellő visszatartó erővel rendelkező szankcióval kell súlytani.

Akiket az új szabályozás viszont hátrányosan érint azt vallják, hogy az előállításához rengeteg fát kell kivágni, a papírgyártás technológiája energiaigényes folyamat, rengeteg vizet használ, bár tény, hogy a környezetbe visszakérülve hamarabb lebomlik, de a megoldás és az alapvető probléma, hogy nem kellene eldobálni, oda kerüljön vissza, ahová való.

Véleményem szerint megoldás lehetne továbbá, ha nem csak a felhasználást nehezíti a jogalkotó, hanem az újrahasznosítást támogatná, segítené egyszerűbb, átláthatóbb szabályokkal, minél kevesebb költségvonzattal, kellően kommunikálva. Ez munkahelyeket teremthetne, őrizhetne meg, segíthetné az országot tisztábbá, gondozottabbá tenni, és jelentős nyersanyag, energia megtakarítást is jelenthetne.

Többek egybehangzó véleménye, hogy meg kellene találni az egyensúlyt abban, hogy a felhasználás során mire jobb a papír és mire jobb a műanyag, bár alapvetően ezt a piac már maga is kialakítja, kialakította.

Van olyan álláspont is, hogy nem olyan jogszabályokkal kellene ezt túlbürokratizált módon irányítani, ami a környezetvédelemre hivatkozva, de gyakorlatilag burkoltan pénzbeszedés célját szolgálják.

Látható tehát, hogy a környezetvédelmi termékdíjak kérdésköre egészen 1995-ig vezethető vissza, amely az évek során folyamatosan változott és módosult. A kérdésemben felvetett témakor részletes kifejtését követően mindenképpen szükséges azonban egyértelművé tenni,

hogy a környezettudatos magatartás elsődleges szempont - főleg a jelen kor műszaki és technikai keretei és körülményei között - továbbá a környezetünk védelme és megóvása kiemelt jelentőségű. Ez minden vitán felül áll.

Mindeztől függetlenül szeretném felhívni a figyelmét arra az egyre inkább jelentkező problémára, hogy a környezetvédelmi termékdíj körének módosítása és a díjtétel drasztikus emelése nagyon komoly kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi nehézséget okoz a vállalkozásoknak. A környezetvédelmi szempontok és elképzelések mindenképpen jó és követendő irány, azonban azokat életszerűen, racionálisan kell megvalósítani és szabályozni.

Ellenkező esetben a nagyrészt hazai alapanyagból dolgozó műanyagipari cégek mehetnek tönkre, vagy kerülhetnek kritikus működési helyzetbe, amelynek következtében a napjainkban jellemző munkanélküliség a pénzügyi nehézségekből adódó leépítések miatt tovább növekedhet.

Ez a tendencia egyértelműen nem jó a dolgozóknak, de nem jó a gazdaságnak sem. Az országban működő több száz nagyrészt hazai alapanyagból dolgozó műanyagipari cég egy része tönkre mehet, több ezer ember kerülhet az utcára. Mivel papírgyártásunk várhatóan nem lenne képes ellátni az esetlegesen sokszorosára duzzadt igényeket, annak importja elsődlegesen nem a hazai gazdaság fejlődését fogja szolgálni.

Tisztelt Miniszter Úr!

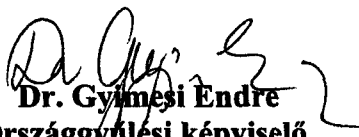
Tervezi-e a szaktárca a környezetvédelmi termékdíj szabályainak további egyszerűsítését, a díjtételek módosítását, esetleges csökkentését?

Ellenkező esetben tervezi-e a szaktárca a kedvezmények és mentességek körének olyan racionális átalakítását, amelyek a kis és középvállalkozások amúgy is nehéz mindennapos működését megkönnyítik, és ami talán a legfontosabb, hogy egyszerűsítik?

Amennyiben tervezik, mi a koncepció, melyek ezek az elképzelések és konkrét javaslatok?

Budapest, 2009. március 26.

Várom megtisztelő válaszát:

Dr. Gyimesi Endre
Országgyűlési képviselő
FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség